

scientific community. In the article "We need change: content and task of educational reform" on 27 January 2015 Minister of Education and Science of Ukraine Serhiy Kvit has noted that the Ministry will provide advice to universities about how to organize the learning process in the transition period. Humanization of education at university should encourage us to prepare students not only as a highly professional, as well as future educated, advanced, cultured, moral principles which do not allow them to be bad professionals.

Keywords : philosophical and educational paradigm, competence, competence, UNESCO, the Law "On education", autonomy of universities, regulatory disciplines, humanitarian training.

УДК 372.881.116.12

СИСТЕМА РОБОТИ НАД ЗАСВОЄННЯМ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ ГРАМАТИЧНОГО ПОНЯТТЯ «ПРИКМЕТНИК»

ХОМА О.М., СТАНКО О.В.
Мукачівський державний університет

У статті розглянуто специфіку вивчення прикметника як частини мови на уроках рідної мови в початковій школі. Визначено систему засвоєння молодшими школярами граматичних ознак прикметника відповідно до мовної змістової лінії Державного стандарту початкової загальної освіти. Доведено, що успішному їх оволодінню сприяють дібрані методи і прийоми вивчення теми. Докладно розписано окремі з них. Закцентовано увагу на евристичній бесіді, технології текстоцентризму. Запропоновано окремі тексти для з'ясування граматичних категорій прикметника.

Ключові слова: прикметник, граматичні категорії, метод, прийом, евристична бесіда, текстоцентричний, мовні, мовленнєві вправи.

Постановка проблеми. Зміст початкового курсу української мови визначається на основі діяльнісного підходу, яким зумовлюється практична спрямованість навчання та усвідомлення молодшими школярами граматичних форм слів у поєднанні з розвитком мовлення. Образне мовлення є показником якісного, емоційно багатого мовлення і виступає для учнів початкових класів таким, в якому передбачається вживання слів і словосполучень у незвичайному метафоричному значенні, що дає можливість художньо відтворювати дійсність.

Образне мовлення досягається завдяки вивченню прикметника як частини мови. Оволодіння граматичними категоріями прикметника здійснюється за новою програмою з української мови, що ґрунтується на Державному стандарті початкової загальної освіти. У зв'язку з новими підходами до вивчення частин мови в початковій школі дослідження щодо засвоєння молодшими школярами прикметника є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Систему вивчення прикметника вчені розглядали з різних позицій: збагачення словникового запасу учнів на певних етапах мовленнєвого розвитку дітей (Н. Гавриш, Т. Коршун, В. Тихоша та ін.); культура мовлення (Н. Бабич, Л. Мацько та ін.); психологічні засади розвитку мовлення (М. Жинкін, О. Леонт'єв, О. Лурія, І. Синиця); функціонування текстів художнього стилю (Л. Варзацька, Л. Мацько, М. Пентилюк). Сьогодні методика вивчення прикметника в початковій школі у центрі дослідження М. Вашуленка, С. Дорошенка, М. Захарійчук та інш. М. Вашуленко пропонує методи і прийоми вивчення прикметника у поєднанні з іменником. М. Захарійчук розглядає нові технології у процесі вивчення прикметника, серед яких – текстоцентрична. Таким чином, проблема вивчення прикметника досліджується, удосконалюються технології його вивчення в початковій школі.

Мета статті (постановка завдання). Розглянути систему вивчення та сучасні підходи до засвоєння молодшими школярами граматичних категорій прикметника.

Результати дослідження. Прикметник вивчається у певній послідовності. Система його засвоєння подана у Державному стандарті початкової загальної освіти галузі «Мови і літератури [3], навчальній програмі [6].). Для вивчення прикметника у 2 класі відводиться разом з іменником, дієсловом 31 година. Цей розділ називається «Слово». У 3 класі прикметник як частина мови вивчається протягом 12 годин, у 4 класі – 20 годин.

За словами М. Вашуленка, вивчення прикметника в початкових класах передбачає такі цілі: а) усвідомлення учнями значення прикметника в мові і мовленні як важливого виражального засобу і збагачення їхнього словникового запасу прикметниками; б) засвоєння основних граматичних форм прикметника і вживання їх у власному мовленні; в) вироблення навичок правопису закінчень прикметників [5, с 203].

Завдання вивчення прикметника в 1-4 класах полягає у формуванні граматичного поняття «прикметник» як частини мови, у виробленні навичок правопису родових і відмінкових закінчень прикметників, у розвитку вміння вживати прикметники в усному і писемному мовленні.

Система вивчення теми «Прикметник» – це цілеспрямований процес, який передбачає певну послідовність в ознайомленні з граматичними ознаками цієї частини мови, а також поступове ускладнення завдань, спрямованих на формування навичок уживання прикметників у мовленні.

Проаналізуємо етапи засвоєння прикметника. 1 клас – період навчання грамоти: учні практично знайомляться зі словами, що є ознаками предметів (без уживання терміна «прикметник»). До малюнків у Букварі підбирають слова на питання: Який? Яка? Яке? Які? У період навчання грамоти активно поповнюється словниковий запас прикметниками, які належать до різних семантичних груп.

2 клас: на теоретичному рівні засвоюються слова, що означають ознаку предмета (прикметник); утворення словосполучень іменників з прикметниками. Учні вчаться називати ознаки предметів за кольором, змінювати прикметники разом з іменниками за зразками «один, багато», (без уживання термінів «однина – множина»). Розвивається спостережливість, увага до навколишнього середовища, вміння логічно мислити, правильно користуватися словом, але передусім це можливе за наявності у словниковому запасі учнів достатньої кількості прикметників. За новою програмою з української мови для 2 класу тему «Прикметник» віднесено до розділу «Слово» і передбачено набуття учнями уявлення про прикметник як слово - назву ознаки, формування вміння правильно ставити питання, на які відповідає прикметник, змінювання прикметників за числами у сполученні з іменником; спостереження за вживанням прикметників у текстах.

3 клас: уявлення про прикметник як частину мови, зв'язок прикметників з іменниками, змінювання прикметників за родами і числами у сполученні з іменником, спостереження за вживанням прикметників у текстах, використання їх в усному та писемному мовленні.

4 клас: розвиток умінь упізнавати прикметники в тексті, спостереження за їх роллю в мовленні, вживання у процесі побудови висловлювань, відмінювання прикметників, вимова і написання закінчень у прикметниках, вимова і написання найуживаніших суфіксів.

Таким чином, у початковій школі з теми «Прикметник» учні повинні знати:

- поняття про слова, що означають ознаку предмету;
- формулювання поняття про прикметник;
- залежність ознак прикметника від ознак іменника;
- змінювання прикметників за родами, числами, відмінками (практично);

- синтаксичну функцію прикметника;
- специфіку закінчень прикметника;
- написання і вимова закінчень та окремих суфіксів;
- уміти вживати прикметники в усному і писемному мовленні.

Пропонуючи учням різні завдання, пов'язані з визначенням прикметника, вчитель повинен частіше вводити в речення вираз «назва ознаки».

У процесі вивчення частин мови слід виходити з того, що кожна частина мови вивчається за таким порядком: розкриття граматичного значення слів, постановка питань, вивчення правопису закінчень та в деяких випадках зміна голосних і приголосних в основах слів у зв'язку із змінюванням, синтаксична функція у реченні та вживання у тексті.

Автори підручників з української мови [2,4] для закріплення теми «Прикметник» пропонують низку вправ, зокрема текстових. Окремі з них.

1. Були собі царівни-барви. Вони одягли шовкові сукні, кожна свою улюблену: червону, оранжеву, жовту і зелену, блакитну, синю, фіолетову – то й подалися мандрувати.

2. А в очі мами – добрі, щирі,
А голос – чистий і дзвінкий,
А руки – теплі і надійні,
А погляд – сонячний, ясний.

3. Ми – українці. Мова наша – українська. Це мова, якою ми розмовляємо й думаємо, без якої не мислимо свого життя. Вона прекрасна, багата і мелодійна. За цими ознаками українську мову порівнюють з італійською. Тому не дивно, що нашу мову називають солов'їною.

Крім того, авторами вводяться аналітичні, синтетичні, творчі вправи, що дасть змогу засвоїти прикметник поетапно.

Схарактеризуємо методи і прийоми вивчення прикметника на уроках рідної мови. Дослідження методики ознайомлення молодших школярів із прикметником у центрі уваги низки науковців (М. Вашуленко, М. Захарійчук, А. Мовчун та інш.). Серед методів навчання акцентується увага на таких: пояснення вчителем, евристична бесіда, спостереження над мовою. Актуальним на сьогодні є застосування текстоцентричних технологій. Наведемо фрагмент уроку на ознайомлення з прикметником у другому класі на основі тексту.

Тема. Слова, що означають ознаки предмета.

Етап уроку: пояснення нового матеріалу.

Учням пропонується текст.

Безсмертний скарб

Скільки з уст народу нашого можна почути легенд, переказів, скільки пісень, приказок, співаночок, оповідок - трагічних і смутних, веселих і безжурних. Скільки всіх цих багатств можна записати по наших українських селах, хуторах? Ані ліку їм, ані віку. Живуть, примножуються, квітнуть. Передаються з покоління в покоління історія народу, його душа, характер.

-Які приказки, оповідки, співаночки?

-Приказки, оповідки, співаночки трагічні і смутні, веселі і безжурні.

-Яке я поставила запитання?

-Які?

-Ось ці слова вказують на ознаку і називаються прикметниками.

У процесі дослідження проблеми щодо засвоєння прикметника нами пропонувалися тексти соціокультурного змісту, серед яких такі.

Українська мова

Українська мова - державна мова українського народу, наш державний символ. Вона разом із польською, словацькою, чеською, болгарською, сербською та іншими належить до мов Європи. Ця сім'я мов є найбільш вивченою і поширеною. Цими мовами розмовляє більше половини населення земної кулі.

Пригода Петрика

Петрик ішов стежкою в саду. Бачить, біжить назустріч кудлатий собака. Петрик злякався. Хотів тікати. Раптом до нього притулилося кошеня. Воно підняло голову і жалібно нявчить. Петрик взяв кошеня на руки, розгнівався на собаку і пішов йому назустріч. Собака злякався і утік.

Мати

Мати. Друга неділя травня – Всесвітній День матері. Ми визначаємо це свято, щоб кожна матуся відчула любов і доброту своїх дітей. У цей день кожна дитина, мала чи велика, звертається до рідної матусі, з вдячністю пригортає до свого серденька, цілує мамині натруджені руки

Ознайомлюючи учнів з прикметником, вчителі повинні перш за все прагнути до активізації пізнавальної діяльності молодших школярів, а, отже, до використання таких підходів до вивчення теми, які дадуть змогу проникнути в саму суть пізнавального процесу. Такими є евристичний, частково-проблемний і проблемний методи, не виключаючи можливості використання інших, традиційних, зокрема пояснювально-ілюстративного та репродуктивного.

Суть евристичного методу полягає в організації пошукової діяльності учнів. Перед школярами висувається пізнавальна задача, і вони під керівництвом учителя відкривають нові для себе завдання. За словами О. Біляєва, «справжня евристична бесіда являє собою в ідеалі таку форму роботи, коли вчитель і учні взаємно ставлять запитання з виучуваної теми, обмінюються думками, завдяки чому роблять потрібні висновки, формулюють правила[1, с 79].

Перш ніж користуватись евристичною бесідою, вчитель повинен визначити, який обсяг знань засвоєно учнями, які з них стануть опорними під час вивчення нового матеріалу, зібрати відповідний матеріал для спостереження і організації пошуку, врахувати можливості учнів для аналізу мовного явища. Як показує практика, евристичну бесіду доцільно використовувати, так як прикметник зв'язаний з іменником і основними знаннями, уміннями учні володіють.

Пошукова діяльність учнів здійснюється за кількома етапами. На першому етапі відбувається актуалізація опорних знань, тобто повторення того матеріалу, який є опорним для усвідомлення нових знань. На другому – розв'язання проблеми.

Наприклад, приступаючи до вивчення прикметника в 3 класі, доцільно повторити вже відомі учням відомості про цю частину мови. Це можна зробити таким чином.

На дошці - запис: жовтий олівець, жовта хустина, жовте курча. Учні визначають рід іменника, потім прикметника і формулюють висновок. Категорію роду прикметника можна пояснити й на основі предметних малюнків. Наприклад, учитель показує предметні малюнки, пропонує записати зображені на них предмети (кавун, груша, яблуко тощо). На дошці подано слова, які вказують на ознаки: колір, розмір, форма, смак, запах. У зошитах учні роблять записи: кавун (який?) великий, круглий, смугастий, солодкий тощо.

На третьому етапі вчитель у ході евристичної бесіди спрямовує дітей на аналіз мовних фактів і формулювання висновків.

У ході евристичної бесіди учням можна запропонувати такі запитання:

- Які слова допомагають краще описати предмет?
- На яке питання вони відповідають?

- На які ознаки вказує прикметник?
- Яким членом речення є прикметник?

Частина матеріалу, передбаченого шкільною програмою для вивчення в процесі роботи над темою «Прикметник», належить до такого, що підлягає засвоєнню внаслідок запам'ятовування. Під час вивчення такого матеріалу використовується традиційний (пояснювально-ілюстративний) метод. Суть його полягає у тому, що вчитель різними прийомами (повідомлення, демонстрація схем, таблиць, інтерактивної дошки тощо) організовує сприймання учнями потрібної їм інформації, яку вони фіксують у пам'яті.

Знайомлячись практично з відмінюванням прикметників у четвертому класі, учні повинні усвідомити, що відмінок прикметника визначається за відмінком іменника за допомогою питань. Пояснити це можна на основі таблиці відмінкових закінчень прикметників чоловічого й середнього родів і відмінкових закінчень прикметників жіночого роду. Робота з таблицями дасть учням змогу простежити за тим, як змінюються прикметники за відмінками.

Учні помітять, що відмінкові закінчення іменника із зв'язаного з ним прикметника різні, визначити відмінок прикметника можна за відмінком іменника, відмінкове закінчення прикметника збігається із закінченням питання, на яке він відповідає (який? - зелений, якого? - зеленого).

Серед інноваційних методів навчання для вивчення прикметника застосовується складання сенкану (п'ятиряддя), асоціативний куш, позначки та інш. Наприклад, при ознайомленні з терміном «прикметник» учням пропонується текст і на основі нього учні позначкою визначають невідому частину мови. Застосування сенканів допоможе учням зрозуміти зв'язок прикметника з іменником. Приклади сенканів.

1. Книжка.

Цікава, змістовна.

Читати, купляти, берегти.

Читай книгу!

Книга – це твій друг.

2. Україна.

Рідна, могутня.

Оберігати, захищати, любити.

Мій край – моя Україна.

Я люблю рідну Україну.

3. Село.

Українське, рідне.

Народитися, зростати, любити.

Народитися в селі.

Я пишаюся рідним селом.

Ігрові методи навчання. Вони найчастіше застосовуються на першому етапі засвоєння прикметника. Наприклад.

1. Гра «Підбери слово»

Вчитель називає слово, яке відповідає на питання хто? або що? Гравці записують і добирають до нього та записують слова, які є назвами ознак, відповідають на питання який? яка? яке?

Наприклад: дуб старий, високий, гіллястий, товстий, зелений...

Скільки слів запише гравець – стільки дістає очок.

2. Гра «Який? Яка? Яке?»

Дописати до кожного іменника можливі прикметники. Учні працюють протягом певного часу (7–10 хв), потім здають вчителю аркуші із дібраними прикметниками.

Колесо (металеве, велике, чорне, важке, кругле);
змій (паперовий, великий, білий, легкий, квадратний);
кулька (гумова, маленька, червона, легка, кругла);
груша (велика, довгаста, жовта, солодка, спіла);
олівець (червоний, довгий, заструганий, круглий);
кавун (круглий, великий, важкий, солодкий, червоний);
день (весняний, теплий, ясний, тихий, довгий);
лимон (жовтий, кислий, соковитий, ароматний, круглий);
яблуко (рожеве, пахуче, червонобоке, солодке, раннє);
трава (висока, густа, зелена, молода, запашна).

3. Гра «Хто більше?»

Дається завдання дібрати якнайбільше прикметників, які відповідають на питання який? і в корені слова мають ненаголошений голосний (е) чи (и), що перевіряється наголосом. Перший варіант добирається слова з ненаголошеними (е), а другий з ненаголошеними (и). (Медовий, веселий, весняний, зелений, високий, широкий, глибокий).

1. Запис на дошці.

Вовк сірий. Лис рудий. Зебра смугаста.

Завдання: визнач закінчення у прикметниках; на що вказують ознаки; чи можна за ознаками пізнати тварину.

Особливу увагу слід звертати на підбір вправ для закріплення теми. У процесі дослідженнями нами застосовувалися аналітичні, синтетичні, творчі вправи, комунікативні завдання.

Виконання різних тренувальних вправ на визначення відмінків прикметників і правильне вживання їх відмінкових форм у словосполученні й реченні слід поєднувати із систематичною роботою над розвитком усного і писемного мовлення. Серед вправ можуть бути лексико-семантичні, лексико-граматичні, словниково-логічні; конструктивні, творчі та інші.

Після мовних спостережень, виконання низки вправ учні мають дійти висновку, що кожен прикметник може набувати форм чоловічого, жіночого або середнього роду залежно від іменника, з яким він зв'язаний у реченні; всі прикметники чоловічого роду в називному відмінку мають закінчення *-ий, -ій*, жіночого роду *-а, -я*, середнього роду *-є, -е*; число і відмінок прикметника також залежать від іменника. Наше спостереження за навчальною діяльністю учнів показує, що досить часто властивість прикметника змінюватись за родами, числами і відмінками учні помилково переносять на іменник. Тому вчитель має запобігати таким помилковим твердженням, наголошуючи на тому, що іменники на відміну від прикметників мають постійний рід, а прикметники змінюються за родами залежно від роду іменника, з яким вступають у зв'язок.

Як правило, учні відмінюють прикметники разом з іменниками. Проте на уроках закріплення доцільно практикувати і відмінювання прикметників різного роду без іменників на основі питань. Своєрідним показником сформованості умінь відмінювати прикметники, навичок правопису їх відмінкових закінчень є спроможність учня записати відмінкові закінчення поданого прикметника (*чорний – -ий, -ого, -ому, -ий, -им, -ому; синя – -я, -ої, -ій, -я, -ою, -ій*).

Правопис ненаголошених відмінкових закінчень перевіряється зіставленням з наголошеним закінченням подібних за формою прикметників (*веселим – закінчення -им, бо дорогим*), а також з наголошеним закінченням питального слова (*який?*)

У множині прикметники всіх родів мають однакові закінчення, оскільки рід прикметників у множині не розрізняється. Для правильного написання закінчень прикметників у множині добрим орієнтиром для учнів слугуватимуть питання до

прикметників, поставлені від іменників, з якими вони зв'язані в реченні в різних відмінках: *поля (які?) широкі*.

Учням треба наголосити на тому, що в художній мові прикметники дуже часто вживаються не в прямому, а переносному значенні. Щоб учень зміг правильно їх зрозуміти, він має навчитися користуватися прикметниками, вжитими в прямому значенні, добре уявляти якість предмета, який характеризується тим чи іншим прикметником.

Значну увагу слід звертати на аналіз прикметника як частину мови. План розбору такий.

1. Аналізоване слово.
2. Питання, початкова форма .
3. Частина мови.
4. Рід.
5. Відмінок або на яке питання відповідає.
6. Число.
7. З яким словом зв'язане в реченні.
8. Яким є членом речення.

Зразок:

У Карпати прийшла золота осінь.

Золота (осінь) – яка? Початкова форма – золотий, ж.р., Н.в.,одн, зв'язане із словом осінь, другорядний член речення..

Висновки

Прикметник як частина мови вивчається у певній послідовності: від слова до його ознаки та частини мови. Для засвоєння граматичних понять застосовуються як традиційні, так інноваційні методи навчання.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у вивченні системи засвоєння частин мови у початковій школі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Біляєв О.М. Лінгводидактика рідної мови: Навчально-методични посібник / О.М. Біляєв. –К.: Генеза, 2005.- 187 с.
2. Вашуленко М.С., Мельничайко О.І.,Васильківська Н.А.Українська мова/ М.С.Вашуленко, О.І.Мельничайко.- Підручник, 3 клас.-2013.-173 с.
- 3.Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова освіта. - №18. - травень, 2011. – С. 8-30
- 4.Захарійчук М. Д. Українська мова. Підручник для 2 класу / М. Д. Захарійчук. - Видавництво: Грамота, 2012. – 177 с.
- 5.Методика навчання української мови у початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 364 с.
- 6.Навчальні програми загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою 1-4 кл. – К.: Вид. дім «Основа», 2011. – 392 с.

АННОТАЦІЯ

СИСТЕМА РАБОТЫ НАД УСВОЕНИЕМ МЛАДШИМИ ШКОЛЬНИКАМИ ГРАММАТИЧЕСКОГО ПОНЯТИЯ «ИМЯ ПРИЛАГАТЕЛЬНОЕ»

В статье рассмотрена специфика изучения прилагательного как части речи на уроках родного языка в начальной школе. Определена система усвоения младшими школьниками грамматических признаков прилагательного в соответствии с языковой содержательной линией Государственного стандарта начального общего образования. Доказано, что успешному их овладению способствуют подобранные методы и приемы изучения темы. Подробно расписано некоторые из них. Акцентировано внимание на эвристической беседе, технологии текстоцентризма. Предложено отдельные тексты для выяснения грамматических категорий прилагательного.

Ключевые слова: *прилагательное, грамматические категории, метод, прием, эвристическая беседа, текстоцентрический, языковые, речевые упражнения.*

SUMMARY

SYSTEM OF WORK ON MASTERING OF GRAMMATICAL NOTION «ADJECTIVE» BY JUNIOR SCHOOLCHILD

The specific of studying adjective as part of a speech an the lessons of the native language in elementary school has been considered in the article. The system of mastering of grammatical characteristics of adjective by junior schoolchild according to the linguistic content line of State standard of primary education. It has been proved that selected methods and techniques of studying of the topic contribute their successful mastery. Some of them have been described. It has been focused on heuristic conversation, technology of text centrism. The individual texts to determine the grammatical categories of adjective have been suggested.

Keywords: adjective, grammatical categories, method, technique heuristic conversation, text centrism, language, speech exercises.

УДК: 373.21.382.036-053.4

**ІГРОВИЙ МЕТОД ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ
ДОШКІЛЬНЯТ**

ІВАНОВА В.В., КЕРТИС К.В.

Мукачівський державний університет

У статті розглядається поняття «гра», проаналізовано погляди психологів і педагогів на ігровий метод виховання і навчання дітей; вивчені існуючі концепції психологічної сутності гри, педагогічні дослідження аналізу функцій гри та її вплив на розвиток механізмів творчості дітей.

Ключові слова: гра, ігрова діяльність, ігровий метод, творчість, дошкільник.

За визначенням психологічного словника гра – це вид діяльності в умовних ситуаціях, що відтворюють ті чи інші сфери дійсності. У грі основне - суб'єктивна задоволеність процесу, той, хто грає, виконує реальні дії, пов'язані з вирішенням конкретних, часто творчих завдань.

Пік гри припадає на дошкільне дитинство, коли формуються всі людські здібності: ходіння і рух, мова, уява, спілкування, самосвідомість та інше. Індивідуально-неповторна поетика гри пов'язана з тим чи іншим ступенем розвиненості уявлення в життєдіяльності кожної дитини від 2-х до 5-ти років. Згідно Піаже, гра є формою творчості, але творчості з певною метою. Уточнюючи дане положення, слід зазначити, що такі цілі перед дітьми декларують дорослі; для дітей сама гра є метою.

Для дітей від 1 до 7 років гра-важливиий фактор пізнання навколишнього світу, освоєння рольових функцій психічного розвитку особистості, її соціалізації та підготовки до майбутнього.

Об'єкти та методи дослідження

Інтерес до дитячої гри психологи і педагоги проявляли завжди, але проблема цілеспрямованого формування гри у дітей дошкільного віку з метою їх розвитку та виховання виникла лише у другій половині двадцятого століття. Для того, щоб розібратися в чому полягає суть цієї проблеми і що призвело до її виникнення, необхідно звернутися до історії розвитку поглядів на дитячу гру.

Важливість ігор була відзначена ще древніми філософами Греції та Риму. Стародавні греки вважали гру одним з найголовніших факторів розвитку. Діти в Стародавній Греції любили фізичні вправи, в Стародавньому Римі діти захоплювалися грою в обруч, киданням камінців по поверхні води. Ще Аристотелем було відзначено, що більшість ігор і розваг має складатися з наслідування серйозних справ дорослих.